

विविध क्षेत्रांत चमकलेली कऱ्हाडे मंडळी

साहित्य : वि. स. खांडेकर, गं. त्र्यं. माडखोलकर, रा. का. शं. वाळिंबे, भा. रा.तांबे, कवी मोरोपंत (मोरेश्वर पराडकर), सुरेश भट, वि. स. गुर्जर, कवी यशवंत, दुर्गा भागवत, रा. अ. काळेले, ल. मो. हळबे (मराठी कांदबरीचे लेखक) शंकरराव किलोस्कर, यमुना किलोस्कर, मुकुंदराव किलोस्कर, श्री. शं. नवरे, गोपीनाथ तळवलकर, प्रभाकर पाध्ये, गो. स. सरदेसाई (इतिहासकार), टिकेकर, (धर्नुधारी), दत्तप्रसन्न काटदरे, माधवराव सप्रे (हिंदी), रामचंद्र यमुनाथ सवटे (हिंदी), बाबुराव विष्णु पराडकर (हिंदी), मनोरमाबाई नावलेकर, भ. श्री. पंडित, लक्ष्मण नारायण गर्दे, यमुना हेर्लेकर, तात्या सरवटे (इंदूर), कवी गिरीश, अनंत अंतरकर, सुधीर मोघे, अरविंद ताटके, श्रीकृष्ण पानवलकर, रामकृष्ण बाकरे, अशोक शहाणे, विष्णु वासुदेव आठल्ये (कऱ्हाडे इतिहासकार), यमुना शेवडे, सुनील सुभेदार, माधवराव मुंडले (मोशी) सुबोध जावडेकर, शरदचंद्र चिरमुले (मुंबई), वामनराव आठल्ये, वसंत पेंढरकर (कवी), लक्ष्मण नवरे (हिंदी), सुलभा हेर्लेकर, सौ. शुभांगी भडभडे, डॉ. श्री सच्चितानंद सुरेश शेवडे.

पत्रकार : बालशास्त्री जांभेकर (दर्पणकार), गं. त्र्यं. माडखोलकर, अनंत गोपाळ शेवडे, मा. ज. कानेटकर, सप्रे (हिंदी), बाबुराव पराडकर (हिंदी), शंकररावजी देऊस्कर (पहिल्या बंगाली वृत्तपत्राचे संस्थापक), महादेव कृष्ण पाध्ये (क. ब्रा. संघाचे पहिले अध्यक्ष), गोविंद तळवलकर (हितवाद, उद्यम, महाराष्ट्र टाईम्स संपादक), मोहन शहाणे (संपादक, हितवाद ३४-३६), गोपाळराव करकरे, पां. चि. करकरे, ह. रा. महाजनी (लोकसत्ता), अनिल हर्डीकर, वि. विलकर (नाशिक), अरुण टिकेकर, पुरुषोत्तम दिवाकर ढवळे (महाराष्ट्र), जी. टी. परांडे (हितवाद), विजय मन्नीकर (हितवाद), शंकरराय मोघे (हितवाद, नागपूर टाईम्स), वसंत नानल (तरुण भारत), श्याम सरवटे (तरुण भारत), मृणाल नानिवडेकर, जालंदर पुरोहित, सुकृत खांडेकर, राजीव खांडेकर, (इ. टी. व्ही.), मिलिंद खांडेकर (राजतक).

शिक्षण : महामहोपाध्याय दत्तो वामन पोतदार, महामहोपाध्याय वा. वि. मिराशी, गं. स. महाजनी (पहिले लेखक), विष्णुपंत नारळीकर (रॅग्लर), सदाशिवराव मुटाटकर (रॅग्लर), स. मा. करमळकर (गणित, पंचांग, विज्ञान), दत्तात्रय जठार (व्हाईस चान्सलर, सागर), यमूताई ठाकूर (संस्थापक, महिला विद्यालय, सागर) श्रीखंडे, (एटिस्टीक्स), आचार्य शंकर दत्तात्रय जावडेकर (शिक्षण महर्षी), प्रभाकरराव मुंडले (शिक्षण सम्राट), पाध्ये (संस्थापक, पाध्ये मॉडेल स्कूल), नानासाहेब हर्षे (शिक्षण संस्था संस्थापक- अहमदाबाद), पद्मभूषण विनायक (संस्थापक, ताराम सवटे (संस्थापक-बाल निकेतन संघ, इंदोर), पद्मश्री शालिनीबाई मोघे (सामाजिक कार्यकर्त्या, संचालिका, निकेतन संघ, इंदूर), दादासाहेब मोघे इंदूर, (रिटा. डेप्युटी कलेक्टर असून शिकविण्याचे कार्य १३ व्या वर्षीही सुरू आहे.)

न्याय : बॅरिस्टर गणपतराव सुभेदार, सदाशिव माधव परांडे, विष्णु बाबुराव सवटे, केशव रघुनाथ बोरवणकर, ए.एस. तांबे, रावबहादूर मनोहर कृष्ण गोळवलकर, ढवळे, बळवंतराव पेंढरकर, अरविंद पेंढरकर, नामांकित विल-के.के. ठाकूर, वामनराव पेंढरकर (सरकारी वकील), टी. एल. शेवडे (महाधिवक्ता), अॅड. भैय्याजी खांडेकर, यमूर्ती ग.म.खांडेकर.

वैद्यकीय : भि.वि. डेग्वेकर (आयुर्विदाचार्य), डॉ. रामकृष्ण भडकमकर, तळवलकर, आठल्ये, ह. वि. देसाई, बालाजी तांबे, पंढसुले, वैद्य गंगाधरशास्त्री गुणे, विष्णुशास्त्री पुराणिक, (धूतपापेश्वर, पनवेल), द. कृ. सांडू (बूर), डॉ. डोंगरे (बालामृत), डॉ. गणेश पुरोहित (कोल्हापूर), पुरोहित श्वासहारि, पुरुषोत्तमशास्त्री नानल

(आयुर्वेद रसशाळा, पुणे), दिनकर सखाराम सरदेसाई (नेत्र विशारद), यज्ञेश्वर श्रीखंडे, डॉ. लता सरदेसाई (गो मेडलिस्ट, गायनाॅकॅलॉजी), आनंद वामन पेंढरकर (नागपूर होमिओ बोर्डचे पहिले रजिस्ट्रार व होमिओपॅथिक कॉलेजचे पहिले प्राचार्य).

उद्योग : लक्ष्मणराव किलोस्कर, शंतनुराव किलोस्कर, केशवराव व गजाननराव पेंढरकर (विको), तळवलकर (जिम्नॅशियम व हेल्थ. लॅब), नारायण महेश्वर ठाकूर (ठाकूर अॅन्ड कं.), केशव भिकाजी ढवळे (प्रकाशक), म. रायकर (मुंबई), विठ्ठल वामन मुठे (व्यापारी), पणशीकर दुग्ध मंदिर (मुंबई), अलूरकर रेकॉर्डिंग, अण्णासाहेब चिर (संस्थापक - वेस्टर्न इंडिया लाईफ इन्शुरन्स व युनायटेड वेस्टर्न बँक), बब्बासाहेब खांडेकर (च्यवनप्राश निमांति), गोविंदराव हर्डिकर, पुणे (हर्डिकर फुड टेकनोलोजीस प्रा. लि.), वैद्य श्री दत्तप्रसन्न पटवर्धन, बडोदे (आयुर्वेदिक हर्बल प्रा. लि.).

धार्मिक : पंडित सातवळेकर, धर्मभूषण सुरेश ग. शेवडे, महानुभाव पंथाचे आद्य संस्थापक श्री चक्रधरस्वामी गोविंदस्वामी टेंबे, परमहंस वासुदेवानंद सरस्वती-श्री टेंबे स्वामी, मुळे शास्त्री, मोतीबाबा जामदार, करंबळेकर शास्त्री, रंगअवधूत महाराज.

विज्ञान : जयंत नारळीकर, वसंत गोवारीकर (आर्यभट्ट पुरस्कार), डॉ. प्रमोद खांडेकर (पुणे), डॉ. मनोहर (मुंबई).

राजकीय : झाशीची राणी लक्ष्मीबाई (तांबे - नेवाळकर), गोविंदपंत खेर (बुंदेले), मा. स. (गुरुजी गोळवंलकर, गोविंद वल्लभ पंत (भारतांचे गृहमंत्री), के. सी. पंत (मंत्री), गणपतराव टिकेकर (काँग्रेस पुढाकार), बाळासाहेब खेर (माजी मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र), दादासाहेब मावळंकर (पहिले लोकसभा - सभापति), गोपाळ लक्ष्मीश्रीखंडे (राष्ट्रीय सभा, हिंदुसभा सदस्य), प्रभाकर घुंडीराज जठार (स्वदेशी चळवळीत भाग), आत्माराम खेर (सभापति - उत्तर प्रदेश), श्रीपाद बळवंत तांबे (राज्यपाल), शंकरराव देव (सर्वोदय नेते), सर्वोत्तम शेणोलीकर (क्रांतिकारक), ना. सु. हर्डिकर (काँग्रेस सेवा दल), कृ. ल. नूलकर (व्हाईसरॉयच्या कायदे कौन्सिलचे सदस्य), लक्ष्मण बळवंत भोपटकर (अध्यक्ष, हिंदु महासभा), भा. ब. भोपटकर (भालाकार), विनायक पराडकर (स्वातंत्र्य संग्राम सैनिक), अण्णा सवटे (विधानसभा अध्यक्ष, मध्यप्रदेश), श्रीनिवास सरदेसाई (कम्युनिस्ट नेते), प्रकाश जावडेकर (भा. ज. प्रवक्ता), केशवराव खांडेकर (सागर).

क्रीडा : सी. टी. सरवटे (क्रिकेट), नंदू नाटेकर (बॅडमिंटन), प्रविण निवसरकर (बॅडमिंटन), क्रिकेट-मनोहरा श्रीधर ठाकूर, शशिकांत कानेटकर, सुरेश व सद्दू पेंढरकर, मधू व वसंत सरवटे, दिलीप सुभेदार, पद्माकर पंडित (पंजाब), श्याम सरवटे (समालोचक), एम. डबल्यू. मंडपे व जयंत जठार (व्ही सी. ए. सेक्रेटरी), महाजनी व सुशीला सरवटे (बॅडमिंटन), अनिता सरदेसाई (टेबल टेनिस), जयंत काटदरे व प्रमोद आठल्ये (बुद्धिबळ), आनंद सरवटे (नेटबॉल), वीणा - मीना भागवत (हॉकी), सुमन सरदेसाई व दमयंती सुभेदार (बॅडमिंटन), मालती तांबे-वैद्य (बॅडमिंटन), स्वप्न घाटे (बुद्धिबळ), आशा आगरे-सातवळेकर (अॅथलेटिक्स), श्यामला बखले (देशी खेळ), लता सरदेसाई (कबड्डी), अंजली भागवत (ऑलिम्पिक प्रतिनिधित्व, नेमबाजी), अपर्णा देऊस्कर (विमला नेगी), अविनाश देऊस्कर (गियारोहण), माधव गोटस्कर (क्रिकेट पंच), निखिल कानेटकर (बॅडमिंटन-ऑलिम्पिकमध्ये प्रतिनिधित्व), दिलीप सरदेसाई व श्री मनोहर हर्डिकर (क्रिकेट).

संगीत : भास्करबुवा बखले, गोविंदराव टेंबे, बापुसाहेब व भालचंद्र पेंढरकर, सुमती मुटाटकर, जगन्नाथ पुरोहित, जितेंद्र अभिषेकी, शौनक अभिषेकी, सुमती टिकेकर, आरती अंकलीकर - टिकेकर, पद्मा तळवलकर, स.

तळवलकर, डी.व्ही.व.व्ही.डी.पलुसस्कर., आर.एन.पराडकर, शरद जांभेकर, मिराशीबुवा, पाध्येबुवा, मुकुंद पणसळकर, रोहिणी भाटे (नृत्य), मधुकर गोळवलकर, कृष्णराव शंकरराव पंडित, देवकी पंडित, बकुळ पंडित, गिनाली भाटवडेकर, श्रीकांत बाकरे, विजय कोपरकर, ज्योस्ता हर्डीकर, शंकरराव व राम सप्रे, शुभदा पराडकर, बदनराव आठल्ये, बाळ पुरोहित, शुभदा पेंढरकर (दिलरूबा वादक), सुलभा पंडित (संगीत समीक्षिका), माननीय गान गोकुळी लता मंगेशकर (मूळचे हर्डीकर) आणि भगिनी.

नाटक-सिनेमा: अण्णासाहेब किलोस्कर, गोविंदराव टेंबे, दाजी व प्रभाकर पणशीकर, भालचंद्र व मालती पेंढरकर, ज्ञानेश व नीलाक्षी पेंढरकर, शरद तळवलकर, स्मिता तळवलकर, दाजी भाटवडेकर, वसंत कानेटकर, जयराम हर्डीकर, शांता तांबे, शं. ना. नवरे, श्रीकांत मोघे, प्रशांत सुभेदार, रेणुका शहाणे, इरावती हर्षे, रवींद्र महाजनी, अनंत मिराशी, राजा नवाथे (डायरेक्टर), वसंत सबनीस, रवींद्र मंकाणी, आशुतोष गोवारीकर (लगान चा निर्माता), राजा ठाकूर, प्रदीप वेलणकर, मीरा व मदुरा वेलणकर, शेखर नवरे, उदय टिकेकर, निकते, उषा खेर, रीमा भडभडे-लागू, आरुद्ध सरपोतदार, दत्ता भट, ऐश्वर्या व अविनाश नारकर, शर्वरी जेमिनीस, शुभदा गोळवलकर, प्रभा व विजय ऊस्कर.

अधिकारी वर्ग: व्ही. एन. सरदेसाई (आय.सी.एस.), एस.एस. ठाकूर (पोलीस अधिकारी), अरुण डेग्वेकर (सी.बी.आय-जॉईंट डायरेक्टर), रावबहादूर आर. एस. ठाकूर (कलेक्टर), आर. एन. पेंढरकर (आय.ए.एस-कलेक्टर), के. एस. ठाकूर, कलेक्टर, वामन डेग्वेकर (स्टेट बँक), मोहन कात्रे (सी.बी.आय.चीफ), लक्ष्मण कात्रे (विमान दल), बी.जी.घाटे (सुधार प्रन्यास चेअरमन), माधवराव खेर (जुन्या मध्य भारताचे चीफ सेक्रेटरी व सुधार प्रन्यासचे चेअरमन), अशोक खेर (आयकर आयुक्त व डायरेक्टर), वसंत कृ. सरवटे (आय.एफ.एस.) राम खांडेकर (यशवंतराय चव्हाण व नरसिंहरावांचे पी.ए.), जयंत उमराणीकर (पोलीस कमिश्नर), मीरा अभय बोरवणकर (सह पोलीस आयुक्त).

कॅटरिंग-खाद्यवस्तू वगैरे : मुंबईचे काका तांबे, पणशीकर, नाशिकचे धामणकर (आदर्श ब्रेड), पुण्याचे इंगणकर, नागपूरचे नानिवडेकर (मंगल कार्यालय व कॅटरिंग), घुगरे (पेंढे व इतर), कमल आंबेकर (कॅटरिंग), भाटवडेकर (पौष्टिक खाद्य वस्तु भंडार), पंडित (विविध वस्तु भंडार).

संकीर्ण: वसंत सर्वटे (व्यंग चित्रकार), मनोहर सप्रे (व्यंग चित्रकार), वसंत हळबे (व्यंग चित्रकार), विकास सबनीस (व्यंग चित्रकार), मुकुंद सर्वटे (व्यंग चित्रकार), माधव सातवळेकर (चित्रकार), श्रीपाद गणेश सातवळेकर (पुरुषार्थ मासिकाचे संपादक, संस्कृत पंडित व चित्रकार), शंतनु शेवडे (फोटोग्राफर), मधु सप्रे (मॉडेलिंग), रामदास पाध्ये (बोलकी बाहुली), विश्वास देऊस्कर (शौर्यचक्र), वि. र. गोडे (नकलाकार), हर्षवर्धन नवाथे (कौन बनेगा करोडपती विजेता), जयश्री पेंढरकर (आहारतज्ज्ञ), शंकुतला आठल्ये (मंदबुद्धि मुले चिकित्सक), मृण्मयी भाटवडेकर (कीर्तनकार), श्री. श्री. भट (डोंबिवली-ज्योतिष मासिक), डॉ. आरती पंत (औंध राजघराण्यात जन्म, ख्यातनाम शास्त्रज्ञ, गियारो हक, ग्लायडिंग-स्किइंग तज्ज्ञ, चित्रकला, संगीत), डॉ. अ. ग. जावडेकर (तर्कशास्त्र).

टीप : वरील माहिती निरनिराळ्या व्यक्तिंशी चर्चा करून देण्यात आली आहे. तरीही कांही महत्वाच्या व्यक्तिंची नावे सुटण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

(सौजन्य : कऱ्हाडे ब्राह्मण संघ, नागपुर अमृत महोत्सव स्मरणिका)